

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

Lars Arne Jensen
Fårborgvej 5
6900 Skjern

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Anne Marie Susgaard
Direkte telefon
99 74 1570
E-post
Anne.marie.susgaard@rksk.
dk

Dato
17. juli 2015
Sagsnummer
2014040121TA

Revurdering af miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Fårborgvej 5 6900 Skjern

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Svinebrug, IE-Brug
10e m.fl., Skårup, Hanning
Husdyrbrug omfattet af kap. 5 i
Miljøbeskyttelsesloven
Ringkøbing-Skjern Kommune
Dorthe Juul, RKSK

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Lars-Arne Jensen, Fårborgvej 5, Finderup, 6900 Skjern	
Bedriftens adresse	Fårborgvej 5, Finderup, 6900 Skjern	
Bedriftens miljøkonsulent	Vestjysk Landboforening, Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing. Att.: Natur- og Miljørådgiver Kristian Andreassen Fastnet telefon: 9681 4228 Mobil: 5137 7602 E-mail: kra@vjl.dk	
Bedriftens matrikelnumre	10e	Skårup, Hanning
	10p	Skårup, Hanning
	3v	Skårup, Hanning
	10t	Skårup, Hanning
	4ay	Hestkær, Hanning
	4ax	Hestkær, Hanning
	4t	Hestkær, Hanning
	4m	Hestkær, Hanning
	3h	Ø. Finderup Gde. Hanning
	1o	Ø. Finderup Gde. Hanning
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune	
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	10240530 / 1000041387 / 55306	
Ejendomsnummer	7600027014	
Bedriftens betegnelse	IE-Husdyrbrug omfattet af kap. 5 i Miljøbeskyttelsesloven.	
Ansøgning nr.	74743 ver. 1 downloadet d. 27.02.2015	

Oplysninger om husdyrbruget:

Dyrehold	Nuværende produktion		Fremtidig produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Årsso, løbe- & drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	850	134,89	850	134,89
Årsso, farestald, Kassestier, fuldspaltegulv,	850	57,81	850	57,81
Slagtesvin, sl. Svinestald, Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv (40-110,0 kg)	4.968	126,30	4.968	126,30
Slagtesvin, poltestald Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv (40-107,0 kg)	510	12,29	510	12,29
I alt		331,29		331,29

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
1. BAGGRUND.....	5
2. REVURDERING AF MILJØGODKENDELSE.....	6
2.1 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSE.....	6
2.2 AFGØRELSEN	6
3. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	8
3.1 GENERELLE FORHOLD	8
3.2 NYE VILKÅR GIVET VED PÅBUD	8
4. FORMALIA.....	12
4.1 LOVGRUNDLAG	12
4.2 OFFENTLIGHED.....	12
4.3 KLAGEVEJLEDNING	13
4.4 RETSBESKYTTELSE OG NÆSTE REVURDERING.....	13
5. BAGGRUND FOR AFGØRELSE.....	15
5.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	15
5.2 OPLYSNINGER OM STALDANLÆG OG BESÆTNING	16
5.3 STALDANLÆG OG OPBEVARING AF GØDNING.....	17
5.4 SPILDEVAND, AFFALD, TRANSPORT M.M. OG FOREBYGGENDE FORANSTALTNINGER.....	17
5.5 LUGT	18
5.6 NATURBESKYTTELSE, HABITATVURDERING, BILAG IV OG AREALDRIFT	20
5.7 IE-HUSDYRBRUG	20
5.8 HUSDYRBRUGETS OPHØR.....	21
5.9 BEREDSKABSPLAN.....	22
5.10 BAT (BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK/ RENERE TEKNOLOGI).....	22
6. ANVENDELSE AF BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT).....	28
BILAG 1. OVERSIGTSKORT, SAMLEDE ANLÆG	31
BILAG 2. OVERSIGT OVER STALDE.....	32
BILAG 3. GYLLEKØLING – DOKUMENTATION FOR REDUKTION I N-FORDAMPNING.....	33
BILAG 4: BEREDSKABSPLAN	34
BILAG 5: MÆRKNING AF FARLIGE STOFFER.....	41
BILAG 6: ANLÆG, NATUR.....	42

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Baggrund

Miljøgodkendelser af husdyrbrug meddelt efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 skal regelmæssigt tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling. Den første revurdering sker 8 år efter miljøgodkendelsen er meddelt, og de efterfølgende revurderinger skal ske mindst hvert 10. år.

For husdyrbrug gælder, at fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen beslutter at revurdere en miljøgodkendelse, som er meddelt i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33, træder Husdyrbrugslovens regelgrundlag i kraft.

Det fremgår af § 41, at revurderingen gennemføres ved påbud efter lovens § 39. Revurderingen skal resultere i en afgørelse, hvor vilkårene i den oprindelige godkendelse enten skærpes ved påbud eller i en afgørelse, hvor der ikke findes anledning til at skærpe.

Der skal meddeles påbud i disse situationer:

- Nye oplysninger om forureningens skadelige virkning
- Uforudsete skadevirkning
- Forureningen større end forudsat ved godkendelse
- Væsentlige ændringer i BAT
- Hensyn til driftssikkerhed

En revurderingsafgørelse er ikke en ny godkendelsehandling. Derfor kan en revurdering ikke indebære en udvidelse eller ændring af den oprindelige godkendelse, der kan medføre forøget forurening.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Det væsentligste formål med den regelmæssige revurdering er, at det løbende sikres, at husdyrbrugets indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). BAT skal sikre, at forureningen fra husdyrbruget til stadighed begrænses mest muligt. Der skal således stilles skærpede vilkår, hvis væsentlige ændringer i BAT skaber mulighed for betydelig nedbringelse af emissionerne, uden det medfører uforholdsmæssige store omkostninger.

Beskyttelsesniveau

Revurderingen giver ikke mulighed for at gennemføre vurderinger efter habitatbekendtgørelsen. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen giver ikke hjemmel til, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer skal gælde i revurderingssager i forhold til natur. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern kommunes tolkning, at der ikke er hjemmel til, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveau, i forhold til kategori 1 og 2 naturområder, skal gælde ved revurdering af miljøgodkendelser givet efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5.

Revurderingen af husdyrbrug udløser endvidere ikke miljøvurdering af tredjemandsarealer og egne arealer.

Påbud – ud over, hvad der følger af BAT – skal således være begrundet i en væsentlig forurening, hvor der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse eller forureningen i øvrigt går ud over det, der blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

I revurderingen er afgørelser fra Natur- og miljøklagenævnets afgørelser på området inddraget. (NMK-132-00151 af 27. april 2012, NMK-135-00013 af 4. juli 2012 og NMK-135-00005 af 31. maj 2012 m.fl.)

2. Revurdering af miljøgodkendelse

2.1 Revurdering af miljøgodkendelse

Skjern Kommune har den 7. januar 2003 miljøgodkendt husdyrbruget på Fårborgvej 5, 6900 Skjern. Miljøgodkendelsen er givet i henhold til kap. 5 i Miljøbeskyttelsesloven, og omfatter anlægget og dyreholdet. I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 40 skal godkendelser meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kap. 5 regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Første gang dog efter 8 år, hvor retsbeskyttelse udløber.

Husdyrbruget blev miljøgodkendt til en produktion bestående af 750 årssøer med smågrise op til 7,2 kg og en årlig produktion af 7.214 slagtesvin i alt svarende til 335,4 DE. (beregnet ud fra nugældende omregningsfaktor for DE)

Ringkøbing-Skjern kommune har den 4. januar 2012 og den 22. juli 2014 meddelt afgørelser om "Skift i dyretype" i henhold til §19d / §31 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Den tilladte produktion er herefter: 850 årssøer og en årlig produktion af 4.968 slagtesvin (40-110 kg) og 510 slagtesvin (40-107 kg) i alt svarende til 331,3 DE.

Ringkøbing-Skjern kommunen har den 22. juli 2014 truffet afgørelse om ikke godkendelsespligtig ændring af gulvtypen fra fuldspalte til delvisspaltegulv i slagtesvinestalden. Derudover er der anmeldt opførelse af fodersiloer.

Det bemærkes, at husdyrbruget på Fårborgvej 5 er omfattet af EU's direktiv, som med virkning fra den 7. januar 2013 er udmøntet i dansk lovgivning.

Denne revurderingen tager udgangspunkt i ejendommens miljøgodkendelse samt de supplerende oplysninger, som ansøger og konsulent har indsendt via www.husdyrgodkendelse.dk som fiktiv beregningsskema nr. 74743 med tilhørende bilag version 1, downloadet den 27.02.2015.

Revurderingen giver ikke tilladelse til at øge eller ændre dyreholdet, og der er derfor ikke tale om nogen merpåvirkning af omgivelserne. Revurderingen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger.

Ringkøbing-Skjern Kommune har revurderet miljøgodkendelsen af husdyrbruget Fårborgvej 5, 6900 Skjern og meddeler afgørelse om, at vilkårene ændres som angivet i afsnit 3. Revurdering fastsætter de vilkår, der skal gælde for den fortsatte drift af ejendommen (jf. afsnit 3). Afgørelsen træffes med hjemmel i husdyrbruglovens § 39, jf. § 41.

2.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune revurderer hermed kap. 5 miljøgodkendelsen af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 10e, Skårup, Hanning beliggende på adressen Fårborgvej 5, 6900 Skjern.

Revurderingen er en tilladelse til, at virksomheden fortsat kan producere på de gældende vilkår suppleret med de nye vilkår meddelt ved påbud (jf. afsnit 3).

Husdyrbrugets ejer er forud for afgørelse forvarslet om påbuddet og har modtaget udkastet til afgørelse.

Afgørelsen træffes i henhold til §§ 39, jævnfør § 41 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, samt supplerende oplysninger, indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne revurdering og generel lovgivning, stiller skærpede krav.

Afgørelsen om revurdering af kap. 5 miljøgodkendelse af husdyrbruget på Fårborgvej 5, 6900 Skjern meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget fortsat kan producere på de gældende vilkår suppleret med de nye vilkår meddelt ved påbud.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

3. Vilkår for miljøgodkendelsen

3.1 Generelle forhold

Den gennemførte revurdering giver anledning til, at Ringkøbing-Skjern Kommune ændrer visse vilkår i den hidtil gældende miljøgodkendelse. De nye vilkår er tilføjet ved påbud.

Vilkår i miljøgodkendelsen vedr. gældende produktion er ophævet. De øvrige vilkår i Miljøgodkendelsen af 7. januar 2003 er fortsat gældende.

De nye vilkår er gældende fra tidspunktet for meddelelse af revurderingen. Vilkår meddelt i forbindelse med revurderingen har ingen retsbeskyttelse. Vilkår meddelt som påbud efter husdyrbruglovens § 39, jævnfør § 41 kan påklages i henhold til klagevejledningen i afsnit 4. Vilkår, som er videreført fra den eksisterende miljøgodkendelse, kan ikke påklages.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser, også selv om disse regler er skærpende i forhold til denne revurdering.

Nedenstående nye vilkår gives som påbud med hjemmel i Husdyrlovens § 39, jf. §41:

3.2 Nye vilkår givet ved påbud

Drift og indretning

- 1) De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 2) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført
- 1) Ved manglende overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår, skal den driftsansvarlige straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes og underrette Ringkøbing-Skjern Kommune.
- 2) Stoffer og produkter, som er mærket med akut toksicitet eller fare for vandmiljøet, må ikke uden forudgående tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune anvendes i større mængder end det fremgår af vejledningen til de pågældende produkter eller til formål der ikke er normale på et husdyrbrug.
- 3) Ved ophør af driften skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Blandt andet skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes efter gældende regler.
- 4) Senest 4 uger efter driftsophør af IE-husdyrbruget skal dette anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune med et oplæg til vurdering efter §38 k, stk.1, i lov om forurenede jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering for menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Årsproduktion

- 5) Miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold bestående af 850 årssøer, årlig produktion af 4.968 slagtesvin (40-110,0 kg) og årlig produktion af 510 sopolte (40,0-107 kg) i alt svarende til 331,3 DE.

(I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor revurderingen er foregået).

Foder

- 6) Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som kg N ab dyr pr. slagtesvin x antal producerede slagtesvin pr. år skal være mindre end 12.885 kg N pr. år.

"Kg N ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning for korrektion af kvælstof jf. gældende normtal for husdyrgødning:

$$(((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FE} / 6250) - ((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst})).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal producerede grise	4968
Indgangsvægt, kg	40
Afgangsvægt, kg	110
FEsv pr. kg. tilvækst	2,83
Gram N pr. FE sl. svin	147,20
Kg N ab dyr pr. sl. svin	2,59

- 7) Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som kg P ab dyr pr. slagtesvin x antal producerede slagtesvin pr. år skal være mindre end 2583 kg P pr. år.

"Kg P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning for korrektion af fosfor jf. gældende normtal for husdyrgødning:

$$(((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr. FEsv} / 1000) - ((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst})).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal producerede grise	4968
Indgangsvægt, kg	40
Afgangsvægt, kg	110
FEsv pr. kg. tilvækst	2,83
Gram P pr. FE sl. svin	4,55
Kg P ab dyr pr. sl. svin	0,52

- 8) Samtlige af husdyrbrugets slagtesvin i slagtesvinestalden (ID: ST-258675) skal leve op til ovennævnte krav til fodring. Dokumentation for indholdet af N og P af dyr pr år skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 mdr. i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Dokumentationen kan være i form af effektivitetskontrol og logbog over de anvendte foderblandinger.
- 9) Enzymet fytase eller lignende enzymer skal anvendes i alle relevante foderblandinger. Enzymet doseres, således at fosforindholdet reduceres maksimalt. Den doserede mængde skal afpasses således, at den til enhver tid er økonomisk, dyrevelfærds- og miljømæssig forsvarligt. Anvendelse af enzymer skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner
- 10) Der skal anvendes fasefodring på ejendommen. Anvendelse af fasefodring skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner.

Staldanlæg

Gyllekøling

- 11) I løbe-drægtighedsstalden skal der være gyllekøling i gyllekanalerne jf. BAT-blad fra Miljøstyrelsen "Køling af gyllen i svinestalde".
- 12) I løbe-drægtighedsstalden skal gyllekanalerne forsynes med gyllekølingsanlæg, i alt 1.014 m².
- 13) Anlægget skal dimensioneres og drives således, at der opnås en reduktion i ammoniakemissionen på 9 procent i løbe-drægtighedsstalden. Der skal foreligge tekniske beregninger for anlægget, der dokumentere at ammoniakemissionen reduceres med 9 %.

Køleeffekten er beregnet ud fra formel 1 i Miljøstyrelsens BAT-blad "Køling af gyllen i svinestalde" $\text{Reduktion (\%)} = -0,008x^2 + 1,5x$, hvor $x = \text{køleeffekt/m}^2$.
- 14) Anlægget for gyllekøling skal være tilkoblet i 8760 timer pr. år og være forsynet med en timetæller på varmepumpen. Hvis der sættes en varmepumpe med en større køleeffekt på anlægget, bliver den faktiske driftstid pr. år (den tid hvor varmepumpen faktisk kører) kortere. Den installerede varmepumpe skal minimum være i drift i 2986 driftstimer/år. (bilag 3)
- 15) Den månedlige driftstid, hvor varmepumpen kører, skal indføres i en driftsjournal.
- 16) Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper køleanlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk efter driftsstop.
- 17) Enhver type af driftsstop noteres i driftsjournalen sammen med årsagen hertil. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 1 uger.
- 18) Driftsjournal skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 19) Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom.

- 20) Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.

4. Formalia

4.1 Lovgrundlag

Revurdering af miljøgodkendelsen er foretaget på baggrund af nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1283 af 8. December 2014 (Husdyrbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 594 af 4. maj 2015 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Lov om miljøbeskyttelse 358 af 06-06-1991 om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse 879 af 26-06-2010, og med ændringer.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1309 af 18. december 2012.
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen), nr. 1321 af 21. december 2011.
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner.

4.2 Offentlighed

Som indledning til revurderingen er der sendt et oplæg til husdyrbrugets ejer om processen og de forventede vilkårsændringer i brev af 9. april 2014.

I sager om revurdering skal kommunen lade offentligheden vide, når den indleder en revurdering. Denne indledning af revurderingen har været annonceret på kommunens hjemmeside www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug i perioden fra den 2. maj 2014 til den 23. maj 2014.

Når et udkast til revurderingen af miljøgodkendelsen foreligger, vil enhver, der har bedt om udkastet under den indledende annoncering, få lejlighed til at kommentere dette indenfor en frist på 3 uger efter modtagelse af udkastet. Ingen har anmodet om at få udkastet tilsendt i offentlighedsfasen.

Ansøger og konsulent har modtaget udkastet til revurdering i perioden fra 19. juni 2015 til den 10. juli 2015. Dette betragtes som en forudgående varsel om påbud.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 3 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 19. juni 2015 til 10. juli 2015, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte fra naboer. Bemærkninger fra ansøger er indarbejdet i revurderingen.

Afgørelse om revurdering vil blive offentliggjort fredag den 17. juli 2015 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

4.3 Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 14. august 2015.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager at bruge Natur- og Miljøklagenævnets digitale klageportal, med mindre du har fået en tilladelse fra Natur- og Miljøklagenævnet, der fritager dig for at anvende den digitale klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen. Du kan finde et link på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen.

Anmodning om fritagelse for indsendelse via klageportal

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensen Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Natur- og Miljøklagenævnet stiller i et vist omfang en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7254 1101 eller på mail: nmkn@nmkn.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-tors. 10.00-15.00, fre. 10.00-14.00.

4.4 Retsbeskyttelse og næste revurdering

Vilkårene er gældende fra tidspunktet for meddelelse af revurderingen. Vilkår meddelt i forbindelse med revurderingen har ingen retsbeskyttelse.

Revurderingen ændrer ikke regelgrundlaget for kontinuitetsbrud for miljøgodkendte husdyrbrug.

Bedriftens miljøgodkendelse skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den næste regelmæssige revurdering for husdyrbruget forventes at finde sted i 2025.

Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug skal godkendelsen uanset ovenstående tages op til revurdering, hvis der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Ringkøbing-Skjern Kommune skal tilrettelægge en revurderingen på en sådan måde, at husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Fagleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Anne Marie Susgaard
Miljømedarbejder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til revurdering er sendt til:

Ansøger:

- Lars Arne Jensen, Fårborgvej 5, 6900 Skjern

Konsulent:

- Kristian Andreassen, Vestjysk Landboforening, e-mail: kra@vjl.dk

Ejere og beboer af nærmeste ejendomme/arealer:

- Lene Kortnum Møller Andersen, Fårborgvej 3, 6900 Skjern
- Emil Kortnum Damgård Andersen, Fårborgvej 3, 6900 Skjern
- Poul Damgård Andersen, Fårborgvej 3, 6900 Skjern
- Jakob Dalgaard Thomsen, Fårborgvej 16, 6900 Skjern
- Inger Tranberg Thomsen, Fårborgvej 16, 6900 Skjern
- Bent Jeppesen, Løvstrupvej 6, 6900 Skjern
- Mette Juul Elowsson, Løvstrupvej 9, 6900 Skjern
- Torben Juul Jensen, Løvstrupvej 9, 6900 Skjern
- FINDERUP - HANNING VANDVÆRK c/o Carlo Bech, Bratbjergvej 7, 6900 Skjern

Kopi af revurdering er sendt til:

- Konsulent Kristian Andreassen, Vestjysk Landboforening, e-mail: kra@vjl.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, e-mail: nst@nst.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftstraadet.dk

5. Baggrund for afgørelse

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer hovedsagelig fra ansøgningsmateriale indhentet i forbindelse med denne revurdering samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er ifølge ansøgningen anvendt fiktiv skema nr. 74743 version nr. 1 genberegnet og downloadet den 27.02.2015.

5.1 Ikke teknisk resumé

Der søges om en revurdering af følgende dyrehold svarende til 331,3 DE:

- 850 årssøer, farestald, Kassestier, fuldspaltegulv.
- 850 årssøer, løbe-drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv.
- 5.478 slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv.

Miljøteknisk redegørelse

Husdyrbruget på Fårborgvej 5, 6900 Skjern er den 7. januar 2003 miljøgodkendt i henhold til kap. 5 i Miljøbeskyttelsesloven. Godkendelsen omfatter anlægget og dyreholdet.

Husdyrbruget blev miljøgodkendt til en produktion bestående af 750 årssøer med smågrise op til 7,2 kg og en årlig produktion af 7.214 slagtesvin i alt svarende til 335,4 DE. (beregnet ud fra nugældende omregningsfaktor for DE)

Ringkøbing-Skjern kommune har den 4. januar 2012 og den 22. juli 2014 meddelt afgørelser om "Skift i dyretype" i henhold til §19d / §31 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Den tilladte produktion er herefter: 850 årssøer og en årlig produktion af 4.968 slagtesvin (40-110 kg) og 510 slagtesvin (40-107 kg) i alt svarende til 331,3 DE.

Ringkøbing-Skjern kommunen har den 22. juli 2014 truffet afgørelse om ikke godkendelsespligtig ændring af gulvtypen fra fuldspalte til delvisspaltegulv i slagtesvinestalden. Derudover er der anmeldt opførelse af fodersiloer.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Revurderingen giver ikke tilladelse til at øge eller ændre dyreholdet. De ændringer af dyreholdet og bygningsmæssige forhold, som er foretaget siden godkendelsestidspunktet, har ikke givet anledning til en merudledning af lugt, ammoniak, fosfor og kvælstof, og der er derfor ikke tale om nogen merpåvirkning af omgivelserne.

Dyreenheder er beregnet efter de omregningsfaktorer i husdyrgødningsbekendtgørelsen, som er gældende på afgørelsestidspunktet for revurdering.

5.2 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg)	Udgangs vægt (kg)	Antal sti-pladser	foderkor. og andre særlige virkemidler
Eksisterende løbe-drægtighedstald (stald ID: ST-258673)							
Løbe-drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	850	134,89			638	Gyllekøling
Eksisterende farestald (stald ID: ST-258674)							
Faresøer	Kassestier, fuldspaltegulv	850	57,81			212	
Eksisterende slagtesvinestald (stald ID: ST-258675)							
Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 25-49% fast	4.968	126,30	40,0	110,0	1241	2,83 FE/dyr 4,55 g P/FE
Eksisterende poltestald (stald ID: ST-258676)							
Polte	Delvis spaltegulv, 25-49% fast	510	12,29	40,0	107,0	146	
I alt			331,3		-	-	-

5.3 Staldanlæg og opbevaring af gødning

Miljøteknisk redegørelse

Stald 1: (Løbe-drægtighedsstald). Stalden er mindre end 15 år gammel, og renovering er ikke umiddelbart forestående. For at reducere ammoniakfordampningen er der linespil i kanalerne, og der er etableret gyllekøling hvilket reducerer fordampningen med 9,0 %. Staldsystemet opfylder BAT-kravet i eksisterende stalde.

Stald 2: (Slagtesvinestald). For at opfylde fremtidige dyrevelfærdsmæssige krav er en del af spalteåbningerne blevet lukket i stalden med slagtesvin, hvorved gulvet i dag fremstår som et delspaltegulv. (25-49 % fast). Lukning af spalteåbninger gør også, at gulvene kommer til at leve op til delvis spaltegulve jf. BAT-byggebladet " (106.04-52)".

Stald 3: Farrestaldene er ældre stalde som isoleret set ikke opfylder BAT-kravet. Ved brug af gyllekølingsanlæg i løbedrægtighedsstalden og reduceret foderforbrug ved slagtesvin overholdes MST vejledende emissionsgrænseværdier på ejendomsniveau. Baggrunden for at førnævnt løsning er valgt, er at teknologiske tiltag i den gamle farestald ville blive meget omkostningstungt.

Stald 4: Poltestald med delvis spaltegulv 25 -49 % fast gulv. Gammel stald fra 80-erne hvor BAT- er overholdt.

Der ændres ikke på gyllebeholdere og opbevaringskapacitet.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der er tale om et lovligt eksisterende husdyrbrug, hvor det ikke er påkrævet, at staldanlægget ændres. Staldanlægget skal i forbindelse med revurderingen dog leve op til BAT. I den forbindelse har Ringkøbing-Skjern kommune taget udgangspunkt i miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniakemission.

For at leve op til BAT har ansøger valgt, at få etableret gyllekøling i kanalbunden i løbedrægtighedsstalden, og der er foretaget foderkorrektioner for slagtesvinene.

Der ændres ikke på bedriftens praksis med opbevaring og håndtering af husdyrgødning.

Der er stillet vilkår til gyllekøling, samt til foderindholdet til slagtesvinene.

5.4 Spildevand, affald, transport m.m. og forebyggende foranstaltninger

Miljøteknisk redegørelse

Forholdene omkring spildevand, affald, transport og forebyggende foranstaltninger er stort set uændret siden den eksisterende miljøgodkendelse blev givet i 2003. I forbindelse med denne revurdering er der indsendt en beredskabsplan, som et led i forebyggende foranstaltninger ved miljøuheld.

Støv

Det kan støve i forbindelse med indblæsning af foder og korn i siloerne. Det skønnes dog ikke, at være til gene for naboerne.

Støj

Støjkilder fra bedriften er støj fra husdyr, kørsel med landbrugsmaskiner samt til og frafrakørsel af foder, produkter og grise. Der har ikke tidligere været klager over støj fra bedriften. Det vurderes, at støj fra ejendommen heller ikke forventes at blive et problem

for de omkringboende i fremtiden. Ejerne forsøger da også, i den udstrækning det er muligt, at transport med maskiner sker i dagtimerne og gerne mellem 7.00 og 17.00.

Fluer og skadedyr

Tilstedeværelse af skadedyr forebygges ved god orden og hygiejne i og omkring staldene, og eventuelle problemer bekæmpes omgående. Fluer bekæmpes ved brug af rovfluer i stalde hvor det er nødvendigt, samt ved jævnlig udslusning af gyllen. Forekomster af rotter anmeldes og bekæmpes efter gældende regler. Der er tegnet kontrakt med et anerkendt rottebekæmpelses- firma (Mortalin) om udlægning og udskiftning af gift i dertil indrettede kasser.

Affaldshåndtering

Bortset fra olie og kemikalier opbevares affald i lagerrum i ældre bygning mod nord (se kort i beredskabsplan). Affaldet køres til genbrugsplads.

Kemikalier

Kemikalierne opbevares i kemikalieskab og håndteres efter gældende regler. Tom rengjort emballage opbevares i maskinhus og køres efterfølgende på genbrugsplads.

Indretning af påfyldningsplads og brug af marksprøjte samt opbevaring af kemikalier foregår i særskilt lovgivning og kontrolleres af en anden myndighed.

Olier:

Dieselolie opbevares i maskinhus i 1800 liters tank, tanken er med automatisk stop funktion og placeringen gør, at dieselolien ikke kan løbe direkte ud på jorden. Smøre og motorolier er placeret på rist i maskinhus med spildbakke under. Ved uheld opsuges eventuelt spild med sugende materiale der forefindes i nærheden. Pt. køres olieaffald og emballage på kommunal genbrugsplads, der overvejes dog en alternativ løsning hvor godkendt firma afhenter det på bedriften.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der er stillet vilkår vedr. driftssikkerhed bl.a. vilkår om, at beredskabsplanen skal være ajourført. Der er stillet vilkår til brugen af stoffer, der er mærket med akut toksicitet eller til fare for vandmiljøet, og at der ved ophør skal foretages risikovurdering og der foretages foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet.

5.5 Lugt

Miljøteknisk redegørelse

Lugtgenekriterierne er i forbindelse med revurderingen beregnet i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, som benyttes ved en godkendelse efter husdyrbrugloven.

Resultat af lugtberegning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	580,23	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	423,94	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	179,49	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Aktuelle afstande fra de enkelte staldafsnit til Byzone, Samlet bebyggelse og Enkelt bolig

Byzone

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-224713	6056,87	Nej	Nej
ST-224714	6112,22	Nej	Nej
ST-224715	6092,87	Nej	Nej
ST-224716	6148,73	Nej	Nej

Samlet bebyggelse

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-224713	694,65	Nej	Nej
ST-224714	646,47	Nej	Nej
ST-224715	692,37	Nej	Nej
ST-224716	599,33	Nej	Nej

Enkelt bolig

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-224713	376,51	Nej	Nej
ST-224714	335,70	Nej	Nej
ST-224715	393,26	Nej	Nej
ST-224716	285,37	Nej	Nej

Som det ses af de foranstående skemaer vedr. lugt er genekriterierne opfyldt. Og den reelle afstand til Byzone (Lem), Samlet bebyggelse (v Finderup) og Enkelt bolig (Løvstrupvej 6) er henholdsvis: ca. 6000 meter, 600 meter og 285 meter.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Lugt fra staldene er på godkendelsestidspunktet beregnet efter "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". Der var ikke naboer indenfor geneafstanden.

For stalde og anlæg, som er lovligt placeret, gælder at tilstande, som var lovligt etableret før de nye reglers ikrafttræden, ikke kan gøres ulovlige som følge af de nye regler.

Kommunen kan ikke stille krav til reduktion af lugt fra staldene med mindre lugtgeneafstanden er overskredet og en eventuel lugtreduktion er økonomisk og teknisk muligt ud fra princippet om proportionalitet.

Geneafstanden for lugt til enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Produktionen er uændret, og der sker ikke nogen forøgelse af lugtemissionen fra staldene. Der stilles derfor ikke krav til lugtreduktionen.

5.6 Naturbeskyttelse, habitatvurdering, bilag IV og arealdrift

Miljøteknisk redegørelse

Da virksomheden fortsætter uændret, er der ikke nogen meremission med ammoniak fra stald og lager eller øgning i kvælstof og fosfor ab lager.

I miljøgodkendelsen er der ikke stillet vilkår til arealdriften. Arealdriften er omfattet af de generelle regler.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Godkendelsesbekendtgørelsen giver ikke hjemmel til at bestemme, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveau i forhold til ammoniak, lugt, fosforoverskud og nitrat, jf. §§ 9-11 og bilag 3-4, skal gælde i revurderinger af miljøgodkendelser efter Miljøbeskyttelsesloven § 33.

Arealer, der er godkendt til udbringning af husdyrgødning fra et husdyrbrug godkendt efter miljøbeskyttelseslovens § 33, skal heller ikke vurderes efter habitatbekendtgørelsen. Pligten til at gennemføre en vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2 gælder ikke for revurderingsafgørelser. Baggrunden er, at habitatdirektivets artikel 6 stk. 3 ikke gælder for eksisterende virksomhed, der fortsætter uændret. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern kommunes tolkning, at der ikke er hjemmel til, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveau, i forhold til kategori 1 og 2 naturområder, skal gælde ved revurdering af miljøgodkendelser givet efter Miljøbeskyttelsesens kapitel 5. Kort over naturområder fremgår af bilag 6.

Da virksomheden fortsætter uændret, foretages ingen habitatvurdering, herunder heller ingen vurdering af potentielle bilag IV arter.

5.7 IE-husdyrbrug

Husdyrbruget på Fårborgvej 5 er et IE-husdyrbrug, fordi det har en husdyrproduktion på over 270 dyreenheder, og hvor der er mere end 750 stipladser til søer.

Emissionsovervågning

Ved miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug skal Ringkøbing-Skjern Kommune sikre, at IE-husdyrbrug mindst en gang årligt indberetter resultaterne af emissionsovervågningen. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets årlige indberetning til NaturErhvervstyrelsens Register for Gødningsregnskab, der som minimum omfatter oplysninger om antallet af dyr samt indgangs- og udgangsvægt for dyrene på husdyrbruget, er tilstrækkeligt til at opfylde kravet om indberetning af emissionsovervågningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune indhenter ved tilsyn de relevante oplysninger til brug for emissionsovervågningen fra husdyrbrugets gødningsregnskab, således at det kan kontrolleres, at forudsætningerne ved godkendelsen ikke har ændret sig.

Overholdelse af vilkår

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, skal straks underrette kommunalbestyrelsen hvis godkendelsens vilkår ikke overholdes, og der skal straks træffes de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes.

For at ovenstående kan opfyldes, har Ringkøbing-Skjern Kommune stillet vilkår herom ved denne revurdering.

Begrænsning af anvendelse af relevante farlige stoffer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 13 stk. 1 nr. 15, at på IE-husdyrbrug skal anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med IE-husdyrproduktionen begrænses med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Bestemmelsen er en følge af, at virksomheder der håndterer relevante farlige stoffer i henhold til IE-Direktivet skal gennemføre en basistilstandsrapport ved opstart eller revurdering af virksomheden således, at det kan fastlægges, hvilken tilstand anlægsområdet i tilfælde af en forøget forurening skal bringes tilbage til.

Farlige stoffer, som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget, vil i henhold til (EF) nr. 1272/2008 være stoffer, der kan medføre akut toksicitet og stoffer, der er farlige for vandmiljøet.

Disse stoffer vil være mærket som vist i bilag 5.

Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor stillet vilkår, således at der ikke er behov for at udarbejde basistilstandsrapport for husdyrbruget.

5.8 Husdyrbrugets ophør

Miljøteknisk redegørelse

Der er i den eksisterende miljøgodkendelse ingen vilkår, som beskriver, hvordan husdyrbruget skal forholde sig ved ophør.

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 43, at IE-husdyrbrug senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurenede jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette ved revurdering.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Ringkøbing-Skjern Kommune stiller påbud om oprydning i forbindelse med bedriftens ophør, så risiko for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr begrænses, og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand.

5.9 Beredskabsplan

Miljøteknisk redegørelse

Der er i den eksisterende miljøgodkendelse ingen vilkår om beredskabsplan. I forbindelse med denne revurdering er der udarbejdet en beredskabsplan.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Beredskabsplanen beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

5.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi)

BAT og miljøteknologi for staldindretning

Generelt for alle staldafsnit har bedriftens ansvarlige fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelige i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne, men selvfølgelig også holdt op mod økonomien. Ligeledes følges der med i udviklingen af ny teknologi set i relation til både dyrevelfærd og miljø.

Stald 1: (Løbe-drægtighedsstald). Stalden er mindre end 15 år gammel, og renovering er ikke umiddelbart forestående. For at reducere ammoniakfordampningen er der linespil i kanalerne og der er etableret gyllekøling hvilket reducerer fordampningen med 9,0 %, Staldsystemet opfylder BAT-kravet i eksisterende stalde. Dokumentation for reduktion af ammoniak ved gyllekøling fremgår af bilag 3.

Stald 2: (Slagtesvinestald). For at opfylde fremtidige dyrevelfærdsmæssige krav er en del af spalteåbningerne blevet lukket i stalden med slagtesvin, hvorved gulvet i dag fremstår som et delspaltegulv. (25-49 % fast). Lukning af spalteåbninger gør også, at gulvene kommer til at leve op til delvis spaltegulve jf. BAT-byggebladet " (106.04-52)".

Stald 3: Farrestaldene er ældre stalde som isoleret set ikke opfylder BAT-kravet. Ved brug af gyllekølingsanlæg i løbedrægtighedsstalden og reduceret foderforbrug ved slagtesvin overholdes MST vejledende emissionsgrænseværdier på ejendomsniveau. Baggrunden for at førnævnt løsning er valgt, er at teknologiske tiltag i den gamle farestald ville blive meget omkostningstungt.

Stald 4: Poltestald med delvis spaltegulv 25 -49 % fast gulv. Gammel stald fra 80-erne hvor BAT- er overholdt.

Beregning af BAT-emissionskrav for ammoniak og fosfor

						MST's vejl. Emissions- grænserværdi	MST's vejl. BAT værdi	Ammoniak emission FRA Husdyrgodkendelse.dk Gyllekøling og foderreduktion	MST's vejl. Emissions- grænserværdi Fosfor / DE **	MST's vejl. Emissions- grænserværdi Fosfor	Fosfor ab lager FRA Husdyrgodkendelse.dk 4,55 g P/FE ved sl.svin og polte
Fårborgvej 5	eksisterende stalde			alder/vægt							
	staldsystem	antal	DE	ind	ud						
søer (løbe)	delvis spaltegulv	850	134,89			2,11	1793,5	1856,5	23,9	3223,9	
søer (fare)	fuldspaltegulv	850	57,81			1,43	1215,5	1328,0	23,9	1381,7	
slagtesvin	delvis spaltegulv	4968	126,3	40	110	0,35	1744,5	1566,6	22,3	2816,5	
slagtesvin/polte	delvis spaltegulv	510	12,29	40	107	0,33	169,2	168,0	22,3	274,1	
i alt			331,29				4922,7	4919,1		7696,1	7693,9

Ammoniak:

Den samlede ammoniak fordampning inden anvendelse af virkemidler er 5242,40 kg. For at overholde MST. Vejl. BAT emissionsgrænserværdier anvendes 2 virkemidler, gyllekøling i løbedrægtighedsstald og reduktion af råprotein indholdet i fodret til slagtesvinene. Efter tiltagene falder emissionen til 4919,07 kg.

Effekt af gyllekølingen i løbedrægtighedsstaldene giver en effekt på 160,22 kg og ses i skemaet nederst på siden.

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniak- tab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniak- tab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljø- teknologi (kgN/år)	Effekt af foder- optimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniak- tab fra stald og lager (kgN/år)
ST-258673	SvSo07	2137,14	2013,90	123,24	5,77%	0,00	0,00	0,00	2013,90
		2137,14	2013,90	123,24	5,77%	160,22	-2,80	0,00	1856,48
ST-258674	SvSo10	765,00	1328,03	-563,03	-73,60%	0,00	0,00	0,00	1328,03
		765,00	1328,03	-563,03	-73,60%	0,00	0,00	0,00	1328,03
ST-258675	SvSI02	2100,79	1732,46	368,33	17,53%	0,00	0,00	0,00	1732,46
		2100,79	1732,46	368,33	17,53%	0,00	165,91	0,00	1566,55
ST-258676	SvSI02	203,66	168,01	35,65	17,51%	0,00	0,00	0,00	168,01
		203,66	168,01	35,65	17,51%	0,00	0,00	0,00	168,01
Sum	Nudrift	5206,59	5242,40	-35,81		0,00	0,00	0,00	5242,40
	Ansøgt	5206,59	5242,40	-35,81		160,22	163,11	0,00	4919,07

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning (miljøteknologi)

StaldID	Nudrift Ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet ammoniak effekt (%)	Driftstimer per år / Benzoesyre (gr)	Reduceret ammoniak- fordampning (kgN/år)
ST-258673	Nudrift	Gyllekøling	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Gyllekøling	9,00%	8760,00	160,00

Den resterende reduktion opnås ved at reducerer foderforbruget ved slagtesvinene til 2,83 FE/ kg tilvækst. Reduktionen giver en effekt på 165,91 kg NH₃. I tabellen herunder ses også hvilket virkemiddel der er anvendt for at overhold P-kravet. Indholdet af gram P / Fe er reduceret ved slagtesvinene fra 4,8 gram til 4,55 gram/FE.

Effekt af foderoptimering og antal fravænnede smågrise

StaldID	Kode for staldsystem	Nudrift Ansøgt drift	FE	Gram råprotein pr. FE	Gram P pr. FE	Antal fravænnede grise	Fravænnings- vægt	Effekt foderoptimering
ST-258673	Ingen data							
ST-258674	Ingen data							
ST-258675	SvSI02	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	2,83	0,00	4,55	0,00	0,00	165,91
ST-258676	Ingen data							

Indhold af N og P i husdyrgødning fra slagtesvin uden fodringstiltag

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	12098,81	2978,31	0	126,30
Total	12098,81	2978,31	0	126,30

Indhold af N og P i husdyrgødning fra slagtesvin med fodringstiltag

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	11381,46	2573,69	0	126,30
Total	11381,46	2573,69	0	126,30

Totalhusdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	30934,75	7693,94	0	331,28
Total	30934,75	7693,94	0	331,28

Fravalgt af teknologier

Forsuring: Fravalget af forsuring sker af mange grunde.

1. Det første og det væsentligste er prisen. Et forsøringsanlæg er en dyr løsning både i indkøb og drift.
2. I løbedrægtighedsstaldene er der linespil i kanalerne
3. Farrestald og poltestald er af ældre dato og ikke egnet til forsuring: Ålborg Portland har lavet forsøg med svovlsyre og betonkvalitet, og har man stalde fra før 2000 garanterer de ikke, at betonen holder. Man kendte for lidt til betonkvaliteten på det tidspunkt.

4. Et forsøringsanlæg, der kun har virkning i slagtesvineafdelingen, vil ikke være proportionelt i forhold til effekten.

Gylleseparation: gylleseparation fravælges, da overholdelse af fosforkravene kan ske via fodringstiltag. Se foranstående BAT-beregning og beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk

Foder, energiforbrug og vandforbrug

BAT – vedr. fodring

For at have høj dyresundhed i besætningen og for at optimerer fodring / foderudnyttelsen, dvs. anvende minimal foder mængde i tilvækst, udarbejdes der i samarbejde med konsulent foderplaner for besætningen. For at have det rigtige grundlag for udarbejdelse/ justering af foderplanerne inddrages nyeste viden indenfor svinefodring.

BAT- Energi

For at reducerer forbruget af kwh. er der gjort følgende tiltag;

- Udendørs belysning er styret af bevægelsessensorer.
- Indendørs er der vågebelysning lys enten styret af ur eller sensor.
Drægtighedsstald: Styret ved brug af ur men slukkes ligeledes hvis der er tilstrækkeligt med naturligt lys udefra.
Polte: Lys døgnet rundt
Farrestald: Lys tændes i forbindelse med arbejde i stalden. Slukket om natten.
Slagtesvinestald: Lyset er tændt i forbindelse med fodring.
- Der er etableret gyllekøling til opvarmning af bolig, driftsbygninger, kontorer og kantine.
- Dieselforbruget i marken forsøges begrænset ved kun at køre når det er nødvendigt, og ved at undlade færdsel på arealer der ikke er farbare.
- Ventilationsanlægget renholdes, så det kører mindst muligt og bruger mindst mulig strøm.

BAT vedr. vand

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Der anvendes kommunalt vand hvorved vandforbruget registreres.
- Staldene rengøres efter hvert hold eller efter behov. Der køres med effektive højtryksrensere, og derved fås lavere vandforbrug.

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Opbevaring af gødning:

Gylle: Gyllen bliver opbevaret i 3 tanke på Fårborgvej 5: I tankene tilføres der kun husdyrgødning og vaskevand fra produktionen.

- Tankene tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Udpumpning af gylle sker under opsyn
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det at der senest 14 dage efter at der igen er gylle i tankene, er etableret flydelag. I den udstrækning det er nødvendigt bliver der tilført snittet halm.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.

- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.
- Studse og spændebånd skiftes efter behov.

Overdækning af tankene er fravalgt, selv om ansøger er klar over at teltdug på tankene giver mindre regnvand til udbringning, samt reducerer den nødvendige tankkapacitet. Fravalget skyldes prisen på overdækninger. Prisen på tankoverdækninger af tankene ville ligge på mellem 160.000 og 300.000 kr.

Dybstrøelse: Der er ikke dybstrøelse på ejendommen.

Udbringning af Husdyrgødning

I forbindelse med udbringningen af husdyrgødningen er der primært fokus på 2 områder:
1. Optimering af planteproduktionen 2. Hensyntagen overfor det omgivende miljø (naturen og naboerne)

- For at optimerer planteproduktionen men også det omgivende miljø afpasses tilførselen af husdyrgødningen afgrødernes behov samt deres vækstperiode.
- Ligeledes udbringes husdyrgødningen under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Udbringningsteknik: På sort jord nedfældes gyllen med nedfælder. Slangevogn anvendes i vintersæd.

Management

Ansøgeren er bevidst om at miljøet, i den udstrækning det er muligt, skal til gode ses, at der skal være en høj dyrevelfærd og at der ikke anvendes unødvendige ressourcer. (Godt landmandskab). Derfor vil ansøger i den daglige drift blandt andet have fokus på følgende:

- Ved kørsel med maskiner hvor der afsættes jord/husdyrgødning på vejene foretages der rengøring.
- Medarbejderne orienteres om, at ejendommen er miljøgodkendt og revurderet og hvilket ansvar der dermed følger.
- At markdriften sker med udgangspunkt i udarbejdede mark-gødningsplaner og at der udarbejdes gødningsregnskab for bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.
- Forbruget af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning registreres i driftsregnskabet.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Rengøring i og omkring bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der bliver lagt vægt på høj dyrevelfærd. Blandt andet vil der blive brugt tid på opsyn, også udenfor alm. arbejdstid, så syge dyr kan få behandling hurtigst muligt. Problemer i besætningen vil også i det daglige forsøges forebygget ved, at de fysiske rammer for dyrene er i orden bla. Ved at dyrene sikres et tørt leje.
- Arbejdet i staldene udføres efter forskellige managementsystemer, hvor styring af de forskellige forhold (lys, varme, ventilation, næringsstoffer i foderet, sygdomsbehandling, vaccination mv.), der har indflydelse på grisenes trivsel, varetages.
- Forebyggelse af uheld og driftsforstyrrelser ved alm. opmærksomhed, og ved at medarbejdere i forbindelse med brug af maskiner tilser, at tingene fungerer som de skal.

- Afskærmninger på ejendommens forskellige maskiner/installationer efterses med jævne mellemrum så uheld undgås
- Medicinforbrug registreres efter gældende love.
- Der udarbejdes ugerapporter med opgørelser over antal døde grise og foderforbrug.

Beredskabsplan: Der bliver udarbejdet en beredskabsplan der redegør for, hvad der skal ske i forbindelse med uheld på ejendom. Beredskabsplanen vil indeholde forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, olier, gylle og brand samt ved strømsvigt. Eksempelvis vil der blive beskrevet, hvem der skal kontaktes, deres telefonnumre samt hvor farlige stoffer og brandslukkere er placeret.

6. Anvendelse af bedst tilgængelig teknik (BAT)

I dette afsnit definere og vurderer Ringkøbing-Skjern kommune BAT for husdyrbruget på Fårborgvej 5, 6900 Skjern.

Det væsentligste formål med den regelmæssige revurdering er, at det løbende sikres, at husdyrbrugets indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). BAT skal sikre, at forureningen fra husdyrbruget til stadighed begrænses mest muligt. Der skal således stilles skærpede vilkår, hvis væsentlige ændringer i BAT skaber mulighed for betydelig nedbringelse af emissionerne, uden det medfører uforholdsmæssige store omkostninger.

BAT er at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT.

Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor for såvel visse typer af eksisterende stalde samt nybyggeri/gennemgribende renoveringer. Disse grænseværdier tager udgangspunkt i hvad der for branchen anses for økonomisk opnåeligt. Miljøstyrelsen har for svin, kvæg og fjerkræ udarbejdet emissionsgrænseværdier for en række staldsystemer i nudrift og ansøgt drift.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Der er med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier beregnet et vejledende BAT emissionsniveau for bedriften på 4922,7 kg NH₃. Se side 23.

Ammoniakemissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 4919,1 kg NH₃, jf. ansøgningen. I forhold til det vejledende BAT-krav udledes der 3,6 kg N/år mindre.

BAT-emissionskravet opfyldes dels ved de anvendte staldsystemer og ved at der er gyllekøling i løbe-drægtighedsstalden og ved at der foretages foderkorrektioner for slagtesvinene.

Der er i forbindelse med denne revurdering stillet vilkår til gyllekøling og foderindhold til slagtesvinene.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Miljøstyrelsens har udarbejdet et vejledende BAT emissionsniveau for maksimal fosfor udledning ab lager for svinebrug. Der er beregnet en BAT fosfor krav for produktionen på 7696 kg. Se side 23.

Af gødningsregnskabet i ansøgningsystemet ses, at der udledes 7694 kg P ab. lager. I forhold til det vejledende BAT-krav udledes der 2 kg N/år mindre end det vejledende krav.

BAT-kravet til fosfor opfyldes ved at reducere fosforindholdet i foderet og antallet af foderenheder til slagtesvinene.

Der er i forbindelse med denne revurdering stillet vilkår til fodring af slagtesvinene.

Staldindretning

Der er tale om et eksisterende staldanlæg.

Med undtagelse af farestalden er alle besætningens stipladser etableret med spalter og delvis fast bund, som er BAT for bundtypen til opstaldning af svin.

I løbe-drægtighedsstalden er der for at reducere ammoniakfordampningen etableret linespil i kanalerne, og der er etableret gyllekøling hvilket reducerer fordampningen med

9,0 %.

Gyllekøling

Ansøger har indsendt en teknisk beregning af gyllekølingsanlægget køleeffekt, der dokumenterer den installerede køleeffekt, samt den heraf følgende nødvendige årlige driftstimer på gyllekøleanlægget. Med den installerede varmepumpe er det nødvendige årlige driftstimer beregnet til 2986 driftstimer/år. Der er stillet vilkår til gyllekøling.

Staldsystemet opfylder BAT-kravet i eksisterende stalde.

I slagtesvinestald og poltestald fremstår gulvene i dag som et delspaltegulv (25-49 % fast), hvilket er BAT gulvtype for slagtesvin.

Farrestaldene er med kassestier og fuldspalter, hvilket ikke er BAT gulv for faresøer. Der er tale om ældre stalde, hvor teknologiske tiltag ville blive meget omkostningstunge. BAT-emissionskravet på ejendommen opfyldes på anden vis, ved hjælp af gyllekøling i løbe-drægtighedsstald og foderkorrektion for slagtesvin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. staldindretning. Se begrundelse under afsnit om emissionskrav til ammoniak.

Foder

Ansøger har i afsnittet punkt 5.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi) redegjort for fodring på husdyrbruget.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. foder. Der er stillet vilkår til fodring.

Forbrug af energi og vand

Ansøger har i afsnittet punkt 5.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi) redegjort for energiforbrug og vandforbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. energi og vand.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Ansøger har i afsnittet punkt 5.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi) redegjort for opbevaring af husdyrgødning

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Ansøger har i afsnittet punkt 5.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi) redegjort for udbringning af husdyrgødning og gener herved.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyr- og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning som værende tilstrækkelige til at opfylde kravene til BAT for udbringning. Ringkøbing-Skjern Kommune anser det i øvrigt for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Dvs., eks. jordtype, struktur og hældning, samt forhold som regn, vanding og sædskifte.

Management

Ansøger har i afsnittet punkt 5.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi) redegjort for management på husdyrbruget.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. management

Alternativer og fravalg af BAT

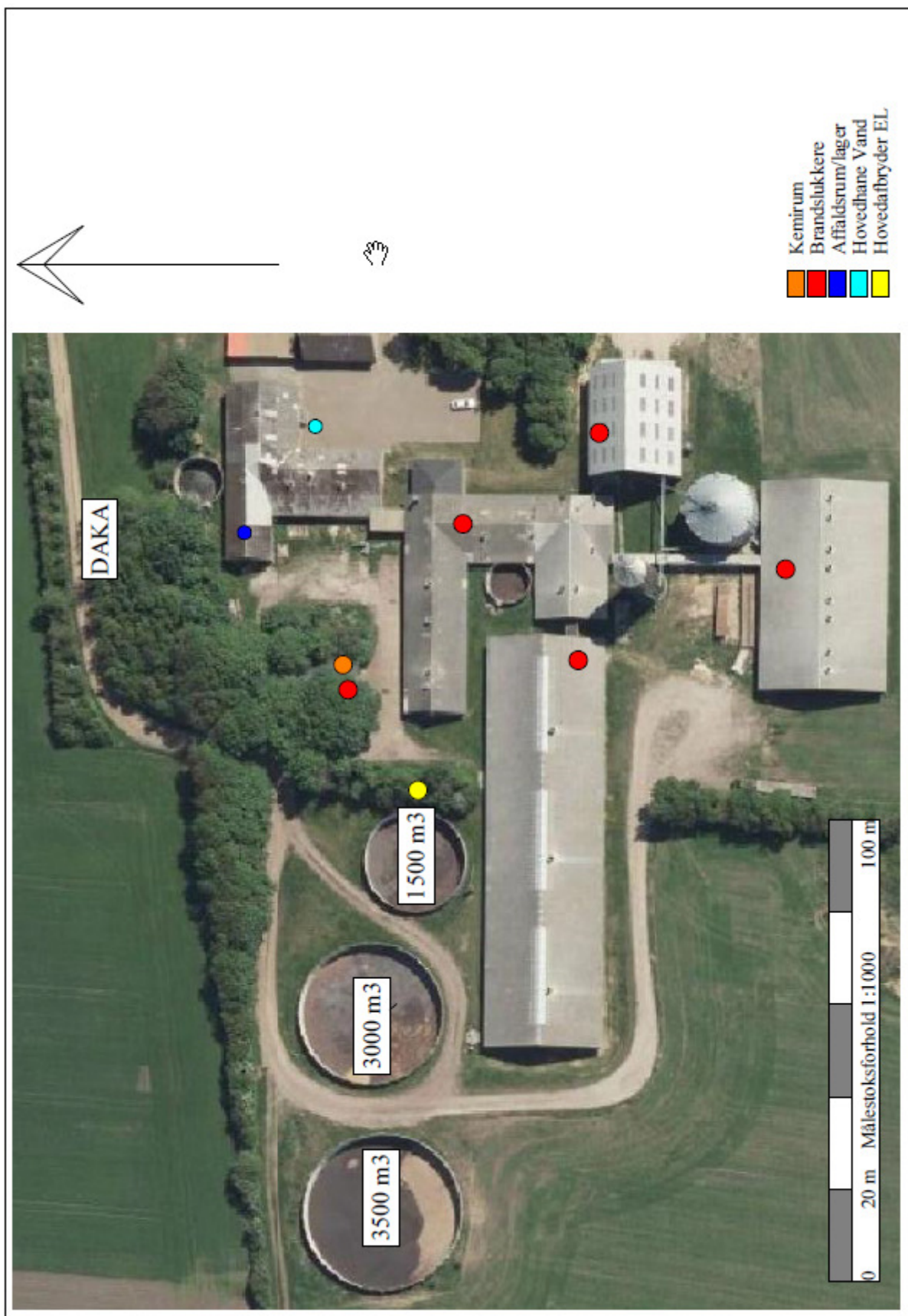
Ansøger har redegjort for fravalg af teknologierne forsuring og gylleseparation.

De vejledende BAT-krav til ammoniakemission og fosfor-emission er overholdt på anden vis.

Konkluderende vurdering af BAT

På baggrund af ovenstående redegørelse for BAT inden for management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning vurderes det, at den konkrete anvendelse af BAT lever op til det, Ringkøbing-Skjern Kommune anser som værende BAT-standard for et husdyrbrug af denne størrelse og dyresammensætning. Samtidig vurderes det, at ansøger har redegjort i tilstrækkelig grad for fravalg af BAT.

Bilag 1. Oversigtskort, samlede anlæg

Bilag 2. Oversigt over stalde

Bilag 3. Gyllekøling – dokumentation for reduktion i N-fordampning

Adresse: Fårborgvej 5, FINDERUP

Staldafsnit: Løbe-drægtighedsstald
Gyllesystem: Gyllekanaler, med skrabere (linespil) i alle kanaler.

Baggrundsviden

I Teknologibladet "køling af gylle i slagtesvinestalde", 2. udgave, dateret 23/5-2011, findes følgende beregningsformler for beregning af reduktion i N-fordampning:

Citat:

"For køling i stalde med hyppig udmugning, for eksempel mekanisk udmugning med linespil, antages det, at der kan opnås NH₃-reduktion, jf. nedenstående ligning 1:

$$\text{Reduktion (\%)} = -0,008x^2 + 1,5x \quad [1]$$

hvor x = køleeffekt, W/m².

Tilsvarende kan effekten estimeres for stalde med traditionelt gyllesystem med ca. 40 cm dybe gyllekanaler, jf. ligning 2:

$$\text{Reduktion (\%)} = -0,004x^2 + x \quad [2]"$$

Citat slut.

Beregning af nødvendig driftstimer ved gyllekøleanlæg

Varmepumpe fra Varde Køleservice, med kompressor: Copeland QR85K1

Temperatur kold / varm side: 7,2/ 54,4°C

Køleydelse: 20000 Watt

El-effekt, kompressor 6880 Watt

(Varmeydelse 26880 Watt)

m² gyllekanaler, der køles på 1.014 m²

Køleeffekt pr m² kanal: 19,7 Watt/m² kanal

Reduktionsprocent i driftstiden: 26,4%

Krav til reduktionsprocent (gens. over året) 9,0 %

Nødvendig antal driftstimer / år: $\frac{9,0\% \times 8760 \text{ timer}}{26,4\%} =$ **2986 driftstimer / år**

Gunnar Schmidt

Energi- og teknikrådgiver

Mobil +45 20 89 78 00

E-mail: gus@byggeri-teknik.dk

Bilag 4: Beredskabsplan

Beredskabsplan

2015

For
Lars Arne Jensen
Fårborgvej 5
6900 Skjern

Redegørelse

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø. Planens indhold skal være kendt af gården ansatte mm. Og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forurening, brand og lign.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i forrum ud mod gårdsplads øst for farrestald

Kopi af beredskabsplanene findes i Stuehus.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. Med angivelse af: (Oversigtskort er i denne revurdering placeret som bilag 1)

- *Slukningsmateriel*
- *Afbrydere til vand og strøm mv.*
- *Flugtveje for dyr/frigørelse m.m.*
- *Placering af farlige stoffer*

Beredskabsplanen er sket sammen med og på basis af oplysninger der er stillet til rådighed af:

Ejere / driftsledere: Lars Arne Jensen Tlf. 97361030/ 22229922

Udarbejdet af: Vestjysk Landboforening, Herningvej 3-5 6950 Ringkøbing

Brand- og evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp tilkald da brandvæsenet på 1-1-2 og oplys

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Hvorvidt der er tilskadekomne og hvor mange
- Hvorvidt dyrene er kommet ud, dyreart og antal

Ejere kontaktes på telefon 97361030/ 22229922

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis dette er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

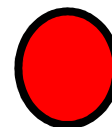
Hvis det ikke er muligt at slukke branden, skal branden begrænses ved at lukke døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet og oplys om

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder og brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der brandslukkere der kan anvendes for at afhjælpe mindre brande

Se oversigtskort for placering af brandslukningsudstyr.

Overløb af gylle-instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 1-1-2 og oplys

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne - RING 99-74 24 24

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende som kan anvendes for at afhjælpe situationen

- *Ved overløb af gylle vil gyllen omkring ejendommen løbe lidt mod nord. Gyllen vil i så fald løbe ned på den nærmeste mark, hvor gyllen kan standses via opdæmning af jord, halmballer eller lign. Der er ingen vandløb, dræn eller dambrug i nærheden. Ejendommen er i besiddelse af en rendegraver der kan bruges til opdæmning af jord.*

Kemikalie- og oliespild – instruks

Ved større overløb af, kemikalier og olie - RING 1-1-2 og oplys

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne - RING 99-74 24 24

Stophaner / Hovedafbryder

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbrydere m.v. er afmærket på oversigtskortet.

Vand

Hovedhane er placeret

på gårdspladsen over mod poltestald

Elektricitet

Hovedafbryder er placeret

Ved læhegn øst for gylletank på 1500 m³

Strømsvigt

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme. Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben. Begræns trækgener og varmeudvikling.

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til **El-selskab (RAH)** på tlf. **9732 1455** og forhør om varigheden af udfaldet.

På ejendommen forefindes nødstrømsudstyr

Transport af bekæmpelsesmidler

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker. Bekæmpelsesmidlerne skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og eks. plasticpose/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden. Medbring altid mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

- *Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.*
- *Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås.*
- *Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt.*
- *For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer mv.*
- *Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.*
- *Der skal findes et sugende materiale, eks. savsmuld til opsamling af spild.*
- *Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde evt. spild.*
- *Gulve skal være tætte og uden afløb.*

Beredskabsplan ved Uheld og Driftsforstyrrelser.

Gylle:

Ved uheld hvor der spildes gylle, skal ejeren kontaktes omgående tlf.: 97361030/ 22229922. Ved større udslip kontaktes desuden **Nr. Vium maskinstation** på telefon **5120 0282** hvor nødvendigt materiel bestilles f.eks. slamsuger, lastbil eller gummiged. Teknisk Forvaltning i Kommunen kontaktes efterfølgende på telefon **99 74 24 24**. Er der brug for øjeblikkelig indsats ringes **112**.

Diesel:

Ved udslip fra dieseltank, kontakt ejer omgående på tlf.: 97361030 / 22229922
Ved større udslip kontaktes Teknisk Forvaltning i Kommunen på telefon **99 74 24 24**.

Brand:

Der er brandslukningsudstyr på ejendommen. Se kort.

Kemikalier:

Ved udslip af kemikalier opsug spild med opsugende materiale som står i nærheden af kemikalierummet. Ring til ejer på 97361030 / 22229922. Ved større uheld laves en dæmning af, jord eller lignende afhængig af mængde og art. Teknisk Forvaltning kontaktes herefter på tlf.: **99 74 24 24**. Er der brug for øjeblikkelig indsats ring **112**.

Strømsvigt.

Ved længerevarende strømsvigt sikres dyrene ved manuel oplukning af vinduer/døre eller der tilsluttes et nødstrømsanlæg. Ring til ejer på 97361030/ 22229922. Eller Elektriker: INTEGO på telefon **99 36 49 80**

Ved nye tiltag på ejendommen eller andre ting som kan have indflydelse på miljøet eller dyrevelfærden, vil dette blive skrevet ind i virksomhedens beredskabsplan.

Telefonnumre:

Ejer: 97361030/ 22229922

Miljømyndighed: 99 74 24 24

Falck/brandvæsen: 112

Nr. Vium maskinstation: 5120 0282

Elektriker INTEGO: 99 36 49 80

Bilag 5: Mærkning af farlige stoffer

Mærkningselementer for akut toksicitet

Klassificering	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer				
Signalord	Farligt	Farligt	Farligt	Advarsel

Mærkningselementer for stoffer, der er skadelige for vandmiljøet

KRONISK				
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer			Der anvendes ikke piktogram	Der anvendes ikke piktogram
Signalord	Advarsel	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord

Bilag 6: Anlæg, Natur

